

1975 senato kısmi seçimi ve 1977 genel seçimi, toplumsal muhalefet hareketinin güçlü bir yükseliş gösterdiği, toplumun hemen bütünüyle politikleştiği ve genelde iki kampa ayrışmasının gitgide derinleştiği koşullarda yapıldı. Devlet mekanizması, bütünüyle siyasal düzen, yükselen kitlevi politikleşme olgusu nedeniyle sarsılmakta, işlevini zorlukla yerine getirebilmekteydi. Toplumsal-siyasal örgütlenme dokusu, «yönetilen» yığınların eylemliliğinin yükselişi sonunda geleneksel yönetici-yönetilen ilişkisini eskisi gibi sürdürmez duruma gelmişti. Bu yüzden sözkonusu seçimler asıl olarak siyasal düzen açısından önemliydiler. Seçimlerde tarafların ilkin «Demokrasi Cephesi» ve «Milliyetçi Cephe» olarak görülmesi bunun açık kanıtıdır. Seçimlerdeki propaganda temaları, seçim sonuçlarının değerlendirilişi öncelikle bu açıdan yapılmaktaydı. Örneğin tüm «sosyalist eğilimler» in «MC'ye hayır» vb. sloganlarla desteklediği CHP, iktidara gelirse, 141, 142'nin kaldırılacağı, sendikaların siyasal ağırlıklarını artıracak «yönetime katılma» gibi düzenlemeler yapılacağını, memurların sendika kurma hakkının yasallaşacağını— vb. söylüyor, böylece toplumun genel örgütlenişinde ve toplumsal kesimlerin «siyaset»e etki derecelerinde önemli değişikliklere yol açacak bir «düzen» kuracağını açıklıyordu MC partileri, birbirlerine göre önemli farklılıkları varsa da bu «ilerici» düzen değişikliğine karşı olmaktaydılar. Bu bakımdan 1975 ve 1977 seçimlerinde alınan tavırlar öncelikle «düzen» sorununa ilişkin olarak tespit edilmişti.

1979 kısmi senato seçimlerinin ise «düzen» açısından özel bir önemi yoktur. Özellikle toplumsal muhalefet hareketinin durgunlaşması, siyasal düzen üzerindeki «tehlike»yi —en azından— şu anda gündem-dışı hale getirmiştir. İki bakanın istifasından sonra, bu seçimin hükümet sorunu açısından da özel bir belirleyiciliği kalmamıştır. CHP ağırlıklı hükümetin 14 Ekim sonrasında düşeceği artık veridir. F. Sükan ve A. Karaaslan adlı bakanların zamanlandığı iyice belli istifaları, düzen kulislerinde epeyden beri Ekim sonrası hükümet biçimleri tezgahlandığını göstermektedir. F. Sükan'ın istifası ile ka-

muoyu bunlardan birinin «ara rejim» adı altında hazırlandığını öğrendi. Anlaşılan eriyeye eriyeye bir avuç kalmış DP'li ile bir avuç «etkili ve yetkili» çevrenin sözcülüğünü yapan, müzmin ara rejimci CGP ve bazı partilerdeki az sayıdaki «gerçek Atatürkçü»lerin hesabı bu. Öte yanda ise düzenin iki büyük partisi AP ve CHP'nin sanırız uzunca bir süredir üzerinde anlaşmaya çalıştıkları «geçici hükümet»(ler) alternatifi var. Ne CHP, «yeni destekler»le bir kez daha hükümet etmeye ne de AP bir III. MC'ye isteklidir. Her iki parti de «ara rejim»e karşıdır, ve nedenli yıpranmış olurlarsa olsunlar bu tür girişimleri önleyebilecek güce sahiptirler. Sanırız, her ikisi için de uygun bir erken seçim tarihi, seçim yasasında tek partinin iktidara gelebilmesini kolaylaştıran değişiklikler vb. konularda anlaşmaya vararak ya da pazarlıklarını sürdürerek —iki etaplı— bir geçici hükümet formülü üstünde uzlaşmaktan yanadırlar.

Yalnızca AP ve CHP değil, öteki partiler de 14 Ekim sonrasında siyasal düzenin bir stabilizasyon evresine gireceğinin farkındadırlar. Türkiye toplumunun yaşadığı dağdağal 1973 - 1979 döneminin siyasal partilerin güç oranlarına etkisi bu seçimlerde ölçülecektir. Partiler bu seçimin sonuçlarını, 1973 - 1975 ve 1977 seçim sonuçlarına bağlı olarak değerlendirip yollarını çizeceklerdir. Bu yüzden ki 14 Ekim seçim kampanyaları «Cephe»ler arası bir seçim mücadelesi görünümünden çok uzaktır. Her parti kendisi için oy istemekte, kullanabileceği her kozu öne sürmektedir. 1973 - 1979 döneminde tüm partiler hem iktidarda hem muhalefette bulundular. Denendiler. Şimdi bu deneyin ilk sonuçları belli olacak ve partiler asıl belirleyici olan —muhtemelen erken— genel seçime kadarki stratejik önemdeki evrede ne yönde bir çalışma sürdürmeleri gerektiğini bu sayısal sonuçlardan çıkaracaklardır.

Sayılar, «Türkiye Sosyalist Hareketi» dediğimiz genel alandaki başlıca parti ve gruplar içinde önemli. 14 Ekim seçimlerine parti olarak, kendi «bağımsız» adaylarını destekleyerek, ortak «bağımsız» aday çıkartarak katılan parti ve gruplar, hernekadar sosyalizmin alternatif olduğunu «göstermek» vb. amaçlarla seçimlere katıl-

dıklarını ileri sürmekte iseler de, sanırız seçimler ertesinde hiçbirisi eldeki sayısal sonuçları sosyalizmin alternatif olarak benimsenme oranı olarak değerlendirmeyeceklerdir. Tıpkı bir önceki paragrafta belirtildiği gibi burada da seçimlere katılan parti ve gruplar «kendi»leri için çalışacak ve alınan sayısal sonuçlara göre, önümüzdeki dönemdeki yollarını belirleyeceklerdir. Bu parti ve grupların alacağı oyların «Sosyalist Hareket»in aldığı toplam oy içindeki oranı, seçim ertesinde kaçınılmaz olan «netleşme» süreci için önemlidir.

Seçimlere katılan parti ve grupların birçoğunun neden birbirlerinden ayrı oldukları epeydir kendi taraftarlarında da soru konusudur. Bilmektedirler ki bu ayrılığı açıklamak gitgide güçleşmektedir. Bir kısmı seçimlerin hayli öncesinde «birleşme» için ilişkiye geçmişlerdi (TİP ve TSİP). Kuvvetle umulurki seçim ertesinde bunlar arasında birleşme çalışmaları yeniden başlayacaktır. Birleşmenin hangi oranlarda olacağı, yani birliğin yönetim kademelerinin paylaşım oranı, büyük ölçüde seçim sonuçlarınınca belirlenecektir. TİP, TSİP ve TKP'nin birleştirilmesine yönelik çabaların da seçim ertesinde yoğunlaşacağı umulur. Bilindiği üzere İstanbul'da bu üç partinin oy oranlarının kıyaslanması imkan dahilindedir. Yeri gelmişken belirtelim ki bu üç partinin bilinen «asgari müşteregi»ni tek bir partinin temsil etmesi zorunlu hale gelmiştir. Eğer, diyelim TİP, bu çok temel asgari müşteriye karşı birleşmeye katılmazsa, sanırız başka bir eğilim olarak biçimlenmek zorunda kalacaktır.

TKP içinde başgösteren ayrılık ile özellikle ilgilenen «Birlik Yolu»nun seçimlere bazı partilerle ittifak yaparak girmesinin bu ilgiyle ilişkisi var mıdır bilemiyoruz. Fakat şunu söyleyebiliriz ki bu ittifakın alacağı oy, TKP içindeki ayrılık açısından hayli önemli bir göstergedir. «Türkiye'de bölümünde bu konu ile ilgili bir yazı olduğu için bunun üzerinde durmayacağız.

Bilindiği üzere, TKP içinde «sol» bir muhalefet başlatan «İşçinin Sesi» çevresi, TKP'nin TİP ve TSİP'den çok, TEP, Birlik Yolu ve Kurtuluş gibi gruplarla ilişkilerini geliştirmesinden yanadır. Seçimlerde birlikte aday gösteren TEP-Birlik Yolu ittifakının alacağı oy TKP içi hesaplar için önemlidir.

Seçimlere en güçlü olduğu illerde «bağımsız» adayları destekleyerek katılan Kurtuluş'un alacağı oy da bu çevreler tarafından aynı açıdan değerlendirilecektir. Fakat alınacak oylar, Kurtuluş için daha değişik açıdan bir ölçüt olacaktır. Adı geçen TEP ve Birlik Yolu'ndan farklı olarak Kurtuluş, bugüne değin SBKP'ye karşı açık karşı tavır almasına rağmen SBKP izleyicileri ile arasına belli bir mesafe koymaya da titizlikle çalışmıştır. Ayrıca öteki konularda da hayli farklı tavırlara sahipti. Özellikleri olan bu çizgi, aşağıda anlatılan nedenlerden dolayı önümüzdeki dönemde genel bir tutum belirle-

mesi yapmak zorunda kalacaktır. En güçlü olduğu illerde aldığı sonuçlar, burada hayli önemli bir faktör olacaktır.

«Türkiye Sosyalist Hareketi»nin bunca çok sayıda parti ve gruba bölünmüş hale gelmesinin başlıca iki nedeni vardı: 1960'lardan itibaren ivme kazanan kapitalizmin gelişmesi, bunun yol açtığı geçiş süreci sarsıntıları ilk nedendi. İkincisi ise aynı dönemde başgösteren «Uluslararası Sosyalist Hareket»teki bunalım idi. Artık bu iki neden de mümkün sonuçlarına vararak eski etkinliklerini yitirmeye başlamışlardır. Türkiye'de siyasal-toplumsal düzen, hâlâ yaşamakta olduğu bunalımı kendi kanalları içinde çözümlene —imkanını değilse bile— insiyatifini sağlamıştır. Bu anlamda Türkiye toplumu 1970'ler boyunca geçirdiği sarsıntı döneminden çıkıp «istikrar» dönemine girmektedir.

«Uluslararası Sosyalist Hareket»teki bunalımda da benzer bir noktaya geliş söz konusudur. Bunalım çözümlenmemiştir ama eski gerilimini hızla yitirmektedir. 1976'dan sonra önce SBKP yanlısı kampta, daha sonra ÇKP yanlısı kampta meydana gelen ayrılmalar, SBKP-ÇKP kutupsallığının eski belirleyiciliğini ortadan kaldırdı ve ÇHC-Vietnam savaşı gibi olaylara karşın, bu süreç duraklamadı. Şu an SSCB ve ÇHC iki komşu devlet olarak görüşme-uzlaşma masasına oturmaya hazırlanıyorlar. Bir süreden beri görülmektedir ki artık «uluslararası» bir sosyalist hareketten söz etmek fiilen imkansızdır. Bunalım süreci boyunca ortaya çıkan belli başlı eğilimler (SBKP ÇKP, Avrupa Komünizmi vb.) artık uluslararası anlam ve içerikte «çözüm»ler, görüşler getirmeyi terk etmişlerdir. Herkes «kendi» çözümünün peşindedir ve bu çözümü nerede arayıp buldukları da ortadadır.

«Türkiye Sosyalist Hareketi» dediğimiz sınırları belirsizleşmiş alandaki parti ve gruplar arasındaki ayrım çizgilerini, görüş ve tutum farklılıklarını belirleyen başlıca iki faktörün eski önemliliklerini fiilen yitirmeleri yakın bir süre sonra parti ve grupların teorik-ideolojik kimliklerinde de bir takım değişimlere yol açacaktır elbette. Eskiden ayrı örgütlenmeye, bölünmeye neden olan, bu tür girişimlere haklılık kazandıran «görüş ayrılıkları» artık bu niteliklerini yitirecektir. Kendi «bağımsızlıklarını» titizlikle korumaya kararlı gruplar, partiler yeni ayrılık konuları ortaya atabilir ve bir süre daha kendilerini koruyabilirler.

Fakat sürecin ana karakteri bellidir. «Türkiye Sosyalist Hareketi»nde artık belirli eğilimler tek bir örgütlenme altında toplanmak noktasındadırlar. ÇKP çizgisinin resmi temsilcisi bellidir. SBKP çizgisi de benzer bir kararlı örgütlenişe sahip olacaktır, bu noktaya geliş süreci başlamıştır.

Sorun bunların dışında kalan geniş «ortadakiler» kesiminde nelerin olabileceğidir. Büyüklü küçükü birçok gruptan oluşan bu geniş ke-

simde yer alan bazı gruplar kendi aralarında tıpkı SBKP ve ÇKP çizgisi gibi, diyelim bir AEP çizgisi (belki de yeni-Stalinist bir çizgi) oluşturmak, bunun temsilcisi olmak eğilimindedir.

Şu son on yıla yaklaşan dönem boyunca, en azından SBKP-ÇKP kutupsallığının empoze ettiği ya ÇKP'den ya da SBKP'den yana tavır alma zorunluluğu düşüncesine karşı kararlılıkla direnen gruplar, bu direnmelerini sırf ÇKP ve SBKP'yi olumsuzlama çerçevesinden çıkarıp, bunların —reel— «sosyalizm» anlayış ve uygulamalarının kökten eleştirisi, «reel sosyalizm» ile sosyalizmin niteliksel farklılığı temelinde kendilerini ifade edebilecekler midir?

Önümüzdeki dönemin tayin edici sorusu budur.

Bu soru henüz gündemde değildir. Şu anda «ortadakiler» kategorisine giren gruplar arasında «seçimlerde takınılması gereken tavır» konusunda bir tartışma sürmektedir. Bir kısmı seçimlere kendi «bağımsız» adayları ile katılmaya, ötekilerin önemli kısmı ise seçimleri boykot çağrısı yapmaktadır. Bir de TEP'den söz etmek gerekiyor. Çünkü, bilindiği üzere TEP, yıllardan beri solun asgari müştereklerde birliğini savunmakta ve sanırız son durumda TİKP hariç bütün parti ve grupların bir çatı altında toplanmasını önermektedir. 14 Ekim seçimlerinde TEP, İstanbul'da birkaç parti ve grupla (VP, Birlik Yolu, ve bazı küçük gruplar) ortak aday göstermiş, Tokat'ta ise yörede varolan bütün gruplar TEP üyesi bir adayı desteklemekte birleşmişlerdir.

Bu dergide sürekli olarak savunulan ve az önce özet olarak aktarılan yaklaşımın, TEP'in «asgari müştereklerde birleşme» ile temelden farklı olduğu ortadadır. Birikim'de, «Türkiye Sosyalist Hareketi» dediğimiz genel alanda saflaşmanın zorunlu olduğunu vurguladık. Bu saflaşma; sosyalizmi, devlet mülkiyeti temelinde bir —hızlı— kalkınma yöntemine, bir «adil» paylaşım düzenlemesine indirgeyen «reel sosyalizm» anlayışı ile, sosyalizm anlayışının iki ayrı platform olarak şekillenmesi ile mümkündür. Bu sonuncu anlayış sosyalizmi, insanların toplumsal faaliyetlere etkin biçimde katılabilmelerine, eylemlilik kapasitelerinin nitelikçe yükselmesine elveren, bu yönde gelişen yeni bir toplumun inşası olarak kavrayan, sınıfların gerçekten ortadan kalkışının, yeni bir hayat tarzının, yeni değer ölçülerinin, gerçekten eşit bir paylaşım düzeninin ve Marksist sosyalizm teorisinde öngörülen öteki ayırdedici özelliklerin ancak çok yönlü eylemlilikte bulunabilen insanların toplumunda gerçekleşebileceğinin bilinci üstüne kuruludur.

Asıl üstünde durmak istediğimiz konu ÇKP ve SBKP takipçisi olmayan gruplar arasında seçimlere ilişkin tavır nedeniyle kopan tartışma. Bunun ilgiye değer oluşu, bir seçime «bağımsız aday»larla katılan, öteki boykot çağrısı ya-

pan iki grubun, bu tutumlarını «sosyalizmin bir alternatif olduğunu» gösterebilmek amacıyla aldıklarını ileri sürmeleridir. Bu bakımdan konuyu «sosyalizmin bir alternatif olarak gösterilmesi» bağlamında ele alacağız.

Seçimlere bağımsız adaylarla katılan Kurtuluş, boykot yapan grupların gerekçelerini doğrulamakta ama bunlara dayanarak boykot çağrısı yapılmasına şiddetle karşı çıkarak, bu tutumu gevezelik, dar kafalılık olarak nitelendirmektedir.

Fakat ilginç nokta şudur: Kurtuluş, seçimlere katılarak «Egemen sınıfların tüm eğilimlerinin yalancılığını kitlelere anlatmamız, yalan ve demagogiyi teşhir etmemiz ve gerçekleri kitlelere kavratmamız gerekir» demekte, «seçimleri bu gerçeklerin anlatılacağı, egemen sınıfların temsilcilerinin gerçek yüzlerinin teşhir edileceği bir platform olarak kullanmayı» (Kurtuluş S. 33, s. 12) amaçladığını belirtmektedir.

Boykot önerenlerin amacı da farklı değildir. Örneğin Devrimci Yol «...düzen partilerinin halkı düzene bağlamak ve oy toplamak için sürdürdükleri kampanyaları teşhir etmek, halkın çıkarlarını değil, hakim sınıfların çıkarlarını savunduğunu açıklamak» için (Dev Yol s. 30, s. 2) için boykot kampanyası önermektedir. Yani yaklaşık aynı temaları kullanan iki kampanya söz konusudur. Her ikisinde de halka —işçi ve dir, Kurtuluş, bu gerçekleri kavrayan insanlaemekçi kesimlere— anlatılacak gerçekler aynıdır «bağımsız aday»a oy vererek kavradığı şeyi bu davranışta ifade etmesini gerekli görmekte, D. Yol ise, bu gerçekleri kavrayan kişinin seçimlere katılmamasını, «direniş komitelerinde örgütlenmesi»ni önermektedir.

D. Yol'un seçimleri boykotun yanı sıra —halk iktidarının nüveleri— olarak nitelediği «direniş komitelerinde örgütlenme» önerisini de getirdiği dikkate alırsa; salt boykotu savunan H. Kurtuluşu ve D. Halkın Yolu gibi gruplardan daha farklı bir çizgide olduğu görülür.

Bu son nokta önemlidir. Çünkü bununla D. Yol'un önerisi, salt bir olumsuzlama olmaktan uzaklaşmakta, eleştirilen «parlamentar siyasal düzen»in karşısına şu koşullarda siyasal niteliği ağır basan bir alternatif kurum getirmektedir. D. Yol 30. sayısında «bugün için önemli olan ülke çapındaki seçimler platformunun yönetime ve onun faşist baskı politikalarına karşı direniş mücadelemizin yaygınlaştırılması platformu haline getirilmesi; bütün emekçi halklarımızın gözünde bu baskı, zulüm ve sömürü düzenine karşı gerçek halk iktidarı kavramının yayılması Direniş Komitelerinin bünyesinde bunun somutlanması halkın bilincinin bu doğrultuda geliştirilmesidir» diyerek bu tutumunu formüle etmektedir. Derginin aynı sayısında yayınlanan «Direniş Komiteleri»ne ilişkin yazıda bu örgütlenmenin niteliği kapsam ve iç işleyişine iliş-

kin görüşler oldukça geniş ve anlaşılır biçimde anlatılmaktadır.

Dolayısıyla şu söylenebilir ki *D. Yol*, seçimler ortamında bu «Direniş Komiteleri»nin şahsında topluma sosyalist (lerin getirdiği) bir alternatif sunmaktadır. Bunlar sürekliliğe sahip kurumlar olarak sunulduğu için, kalıcı, temel bir alternatif durumundadırlar.

Kurtuluş'un gösterdiği alternatif farklıdır. Örneğin *Kurtuluş Sosyalist Dergi'nin* 33. sayısında şöyle denilmektedir:

«Anti-faşist mücadelenin sıcak yanında önlerinde gördükleri sosyalistleri yığınlar, siyasi hayatın diğer cephelerinde de önlerinde ve birleşik bir güç olarak görmek istemektedirler (...) Ve günlük sıcak mücadelede devrimcilerin yanında düşünülen bir çalışmadır. Az önce görülen devrimci hareketi bir alternatif olarak göremediği için bu kez CHP'ye kaymaktadır» (a.g.d. s. 35)

Sanız bu satırlar aradaki farklılığın formüle edilmesine elverir. Şöyle ki *Kurtuluş* sosyalist hareketin (sosyalizmin) bir alternatif olarak görülmesi sorununun örgütsel çözümünü, güçlü bir sosyalist partinin kurulmasında görmekte ve bunun şu durumda bazı gruplara dağılmış güçlerin birleşmesi, bir parti olarak örgütlenmesi ile mümkün olacağını düşünmektedir. Yani sosyalist alternatifin gösterilmesi için yapılacak örgütsel çalışma, *kadroların örgütlenmesi* planında olan halk yığınları seçimler karşısında düğü üzere *D. Yol'da* ise *kitlelerin* —Direniş Komitelerinin özgül yapı ve işleyişi içinde— *örgütlenmesi*, bunların şahsında «düzen dışı» siyasal kurumların oluşturulması ön plana alınmıştır.

Kurtuluş açısından sosyalizmin alternatif olabilmesi konusunun düğüm noktası, «güçlü, sınımsız örgütlü ve yığınlara güven vermiş, öncülüğü yüklenmiş bir komünist örgütlenme»nin oluşturulmasıdır. Bu gerçekleştirildiğinde işçi sınıfının toplumun en ileri kesimleri bu örgütün çevresinde *toparlanacaktır*. Bu toparlanma elbette ki sınıfın ve diğer emekçi yığınların geriye doğru tümünü *etkileyecektir*» *D. Yol'un* yaklaşımında ise gerek örgütlenme çalışmasının ağırlık noktası ve gerekse örgütlenmenin içeriği tamamen denilebilecek kadar farklıdır. Şu alıntı açıkça göstermektedir farkı:

«Devrimciler (komünistler) gelecek (yeni) toplumun öncüleridir. Bugünkü her yönüyle çürümüş ve bireysel çıkarlar temelinde yükselen toplumsal sisteme karşı, yepyeni bir toplumun, yepyeni bir insan ilişkileri sisteminin öncüleridir. Devrimin propagandası bir anlamda bu yeni toplumsal ilişkiler düzeninin halka açıklanmasıdır da. Devrim mücadelesi bu günkü düzenin sınırsız kötülüklerine karşı *gelecek günlerin sınırsız güzelliklerine sınırsız methiyelerden* ibaret olamaz. Bugün devrim için savaşırken bir yandan da kolektiflik temeli üzerine kurulu olan yeni yaşam tarzını, devrimci bir hayat tar-

zını nasıl kendimize somutlamak durumunday-sak, halkla ilişkilerimizin ileri bir konumda olduğu devrimcilerin kontrolü altındaki bölgelerde de aynı şekilde bu yeni toplumsal ilişkilere ait unsurların yeşerip gelişmesi için çalışılması gerekir...» (*D. Yol*, s. 30, s. 30)

Dolayısıyla aradaki fark, birinde yığınlar «alternatifi», «güçlü sınımsız örgütlü ve yığınlara güven vermiş öncülüğü yüklenmiş bir komünist örgütlenme»nin şahsında görecekler, ötekinde ise bizzat kendilerinde, kitle örgütlenmelerinin yeni bir hayat tarzının somutlanması yönündeki gelişiminde, bu temelde yürütülen siyasal mücadelenin başarısında, kendisinin etkin biçimde katıldığı siyasal faaliyetin kendisinde görece, yaşadığı kolektif çok yönlü ilişkiler sisteminin, alternatifin kendisi olduğunu bilecektir.

Farklılık, söz konusu iki dergiden yaptığımız ilk ahıttaki anlatımda da gözlemlenmektedir. *Kurtuluş* «egemen sınıfların tüm eğilimlerinin yalancılığını» «egemen sınıfların temsilcilerinin gerçek yüzlerini» teşhir etmekten söz ederken *D. Yol* «eğilimler» ya da «temsilciler»in teşhirinden değil, «düzen»in teşhirinden söz etmekte vurguyu burada yapmaktadır. Buraya kadar verilen örnek ve açıklamalar bu farkın raslansal olmadığını göstermektedir.

D. Yol'un yaklaşımı ve—açıklamaya çalıştığımız gibi salt boykotçuluktan ibaret sayılması mümkün olmayan— önerilerinin olumlu niteliği belirtilmelidir. Güçlü kitle iletişim *şebekesinin*, bazı «sol» yazarlarımızın ve özel olarak CHP'nin yürüttüğü karşı kampanyaların söz konusu yaklaşım ve öneriyi sırf boykotçuluk olarak tanıtmaya çalıştıkları görülmektedir.

Bu ortamda, şüphe yok ki sosyalizmin, sosyalizm mücadelesinin çoktandır küllendirilmeye çalışılmış ayırdedici niteliğini kavrayan herkes, bu olumlu yaklaşımı ve öneriyi desteklemenin görev olduğunu bilecektir.

D. Yol'un yazısında halk iktidarının nüveleri olarak tanımlanan direniş komitesi örgütlenmelerinin, varolan burjuva —parlamenter— düzene karşı bir alternatif olarak kavranması gerektiğine dair bölümler bulunmakla birlikte bu nokta hakettiği kadar vurgulanmış değil. Seçimlere katılmama tavrı açıklanırken gösterilen nedenler, kullanılan temalar, bir *siyasal düzenin* eleştirisinden çok, o siyasal düzenin bir parçası olan partilerin eleştirisine aittir. Seçimlere katılmama nedenleri anlatılırken sıkıyönetimin varlığı, sıkıyönetim uygulamaları ve mevcut —iktidara aday— partilerin tutumları, örneğin CHP'nin vaad ettiklerini yapmayı ya da AP'nin yaptıkları, yapacakları vurgulanıyor ve dolayısıyla «mevcut partilerin çözüm olmayacağı, bunlardan birşey beklenemeyeceği, birbirinden pek farklı olmadıkları» ana fikri işlenmiş oluyor. Bilindiği üzere bu, diğer partileri değil, kendisini öneren bir partinin yapacağı propagandanın ana fikridir. Bugün bütün

partiler ve ayrıca *TİP, TSİP, TİKP* gibi partiler bunu işlemektedir. Eleştirileri varolan *siyasal düzenin kendisine* yönelik değildir.

Bir de varolan siyasal düzene yönelik gibi gözüken anti-parlamentarist yaklaşım vardır. Seçimi, parlamentoyu, partileri, toplumun siyasal haklarını yadsıyan ve genellikle «milletin yüksek menfaatleri»ne cevap vermedikleri vb. gerekçelerle sözkonusu kurumları kaldırıp ya da askıya alıp yerine otoriter, diktatoryal bir düzen getirmeyi amaçlayanların yaklaşımıdır bu.

Son zamanlarda varolan seçim sisteminin etkili iktidarların kurulmasına imkan vermediğini, mevcut partilerin yıprandığını ya da «liderlerin yetersiz olduğunu» propaganda ederek «ara rejim» tezini ileri sürenlerin yaklaşımının temelinde —herşey bir yana— halkı her zaman aşağılayan, onun «siyaset gibi yüksek bir faaliyete katılmasına her zaman tepki duymuş olan, elitist önyargılar vardır. Şüphe yok ki şu anda bu tavır sahipleri «ara rejimlerini kurarlarsa yalnızca geniş halk kitlelerinin daha fazla sömürülmesi için önlemler almakla kalmayacaklar. Türkiye halkının mevcut siyasal kazanımlarını güçlerince budayacaklardır da.

D. Komiteleri'nin içeriğinin açıklandığı metinlerde ve uygulamada yer yer bulanık noktalar vardır. Adlandırma da (kanımızca içeriği tam vermemektedir. Mevcut seçim imkanlarının kullanılmaması, örneğin «bağımsız aday»ların seçim arefesine kadar sosyalistlerin savunduğu bu yeni siyasal düzeni geniş kesimlere anlattıktan sonra çekilmeleri gibi bir yolun izlenebileceği de söylenebilir. Ancak bu noktalar özellikle şu anda ikincildir.

Fakat herhalde, yürütülen genel kampanyanın ağırlık noktasının «boykot» ögesinden kaldırılması, asıl vurgunun «direniş komiteleri» üzerinde yapılması zorunludur. Düzen partilerinin, «ara rejim» gibi örtülü diktatoryal düzen yanlılarının ve faşizmin karşısında sosyalizmin gerçek bir alternatif olarak belirmesi ancak bununla bu hayati başlangıcı olanca netliğiyle hayata geçirebilmedeki başarı derecesine bağlıdır. Görev herkesin omuzlarındadır.

Birikim